

виключаємо випадки, коли особа була затримана відповідно до статті 208 КПК України, потім звільнена і з місця свого перебування зникла. Згідно з частиною 1 статті 42 КПК України, така особа є підозрюваною, однак оголосити її у розшук немає юридичних підстав, оскільки їй не повідомлено про підозру.

Враховуючи викладене, з метою гармонізації та вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства, варто підтримати точки зору зазначених авторів і запропонувати у частині 1 статті 280 КПК України слова «після повідомлення особі про підозру» – виключити та викласти норму частини 1 зазначеної статті у наступній редакції: «Досудове розслідування може бути зупинене у разі, якщо:» і далі за текстом. Врахування зазначеної пропозиції надасть можливість слідчому приймати рішення про зупинення досудового розслідування щодо особи, яка фактично підозрюється у вчиненні злочину, однак в силу об'єктивних причин (особа захворіла, переховується від органів слідства і суду) їй неможливо повідомити про підозру. Особливо актуальною така пропозиція є у випадку, коли місцезнаходження особи невідоме і виникає необхідність її розшуку з використанням сил і засобів оперативних підрозділів.

Дієвим засобом контролю за дотриманням прав громадян – сторін та інших учасників кримінального провадження при зупиненні досудового розслідування, є нагляд прокурора у формі процесуального керівництва. Адже зазначене процесуальне рішення відповідно до частини 4 статті 280 КПК України приймається за вмотивованою постановою прокурора або слідчого за погодженням з прокурором, а копія цієї постанови надсилається стороні захисту, потерпілому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.

Вимоги до здійснення правового регулювання суспільних відносин: сучасний підхід

Ванчук І.Д., здобувач кафедри теорії держави та права НАВС

Досліджуючи проблематику правового регулювання, нашу увагу привернув той факт, що наразі науковці в галузі теорії права не спромоглися чітко визначити вимоги, у відповідності та із дотриманням яких повинно здійснюватися правове регулювання, адже тільки їх суворе дотримання надасть можливість досягти оптимального рівня ефективності правового регулювання. Виходячи із життєвої логіки та суспільної доцільності, можна запропонувати такі вимоги до здійснення правового регулювання, а саме: чіткість та однозначність нормативного формулювання вимог правових норм, які стосуються процесу правового регулювання; виваженість та обґрунтованість правового регулювання; суворе дотримання прав та свобод суб'єктів правовідносин, а також оптимальне врахування їх інтересів; забезпечення стабільності правового регулювання; обов'язковість врахування в процесі правотворчості, а відповідно й правового регулювання однієї із базових ознак правовідносин – системності. Вважаємо за доцільне, зупинитися на їх розкритті, що надасть нам можливість отримати більш глибоке уявлення про ті процеси, які відбуваються при здійсненні правового регулювання, а саме:

Чіткість та однозначність нормативного формулювання вимог правових норм, які стосуються процесу правового регулювання означає наступне: зміст правового регулювання повинен відповідати принципам правового

регулювання; відсутність прогалин у праві та законодавстві, а також правових та законодавчих колізій; у разі виявлення колізій та прогалин, наявність зрозумілого, чітко визначеного та дієвого механізму їх вирішення; вичерпний перелік суб'єктів суспільних відносин, суворе регламентація правового режиму об'єктів суспільних відносин, характеру та змісту суб'єктивних прав та юридичних обов'язків суб'єктів суспільних відносин, підстави їх виникнення та припинення, способів та строків реалізації суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, заходів позитивної або негативної юридичної відповідальності у разі невиконання або, навпаки, перевиконання суб'єктивних прав та юридичних обов'язків; наявність законодавчо виписаної процедури реалізації заходів юридичної відповідальності та заходів захисту; чітке розуміння суб'єктів правовідносин у питаннях про те, за допомогою якого виду норм права здійснюється правове регулювання, у яких джерелах зазначені норми містяться, а також межі дії даних норм у просторі, часі та по колу осіб. Проте, слід розуміти, що об'єктивно неможливим здійснити чітку нормативну регламентацію усіх елементів правовідносин. Така проблема вирішується за рахунок існування індивідуального регулювання. Отже, коли деякі питання виявляються нерегламентовані на рівні нормативного регулювання, тоді в дію вступає індивідуальне регулювання [1, с. 7]. Крім того, юридичну невизначеність у правовому регулюванні можна розглядати як такий його специфічний техніко-юридичний спосіб, за допомогою якого видається можливим враховувати у подальшому при здійсненні правового регулювання конкретні життєві ситуації, динаміку розвитку суспільних відносин, перспективні цілі та потреби суспільства.

Виваженість та обґрунтованість правового регулювання означає наступне: заборона виходити за межі предмету правового регулювання при здійсненні правової регламентації та намагатися упорядкувати ті суспільні відносини, які вже урегульовані правом, а також ті, які через свою специфіку об'єктивно не можуть бути урегульовані правом [2, с. 743]; юридичні засоби правового регулювання повинні відповідати цілям останнього, а також сприяти їх оптимальному досягненню [3, с. 22-23]; суб'єкти правотворчої діяльності перш, ніж подавати законопроекти для розгляду у Верховну Раду України повинні опрацювати наступну інформацію, а саме: проаналізувати фактичний стан тієї сфери суспільних відносин, яка потребує регулювання, а також визначити основні тенденції та перспективні напрями розвитку зазначеної сфери; здійснити ретельне вивчення нормативної бази, якою здійснюється регламентація зазначених суспільних відносин на даний момент часу; проаналізувати досвід регулювання такого роду суспільних відносин у інших країнах світу; вивчити наукові доробки та аналітичні матеріали з даної проблематики; розрахунково економічну, демографічну, технічну інформацію; прогностичну інформацію в частині ймовірних наслідків дії або відсутності нормативно-правового акту, яким мають регулюватися зазначені суспільні відносини; суспільну думку, яку мають репрезентувати результати соціальних опитувань визнаних у державі центрів, які надають такого роду послуги; опрацювати інші варіанти законопроектів, а також проаналізувати експертні оцінки та висновки [4, с. 409-410].

Суворе дотримання прав та свобод суб'єктів правовідносин, а також оптимальне врахування їх інтересів при здійсненні правового регулювання означає наступне: проголошення, законодавча регламентація та державні гарантії щодо реалізації невід'ємних та фундаментальних прав суб'єктів правовідносин; унеможливлення зменшення обсягу свободи суб'єктів

правовідносин через позбавлення їх певної частини зазначених свобод іншими суб'єктами, наділеними державно-владними повноваженнями, без законних на те підстав; обмеження у правах та свободах суб'єктів правовідносин можуть здійснюватися виключно у відповідності до закону, де має міститися вичерпний перелік підстав застосування такого роду обмежень, а також вони (обмеження) мають бути співмірними із тими цілями, досягати яких планується шляхом застосування таких обмежень; у тому випадку, коли на нормативному рівні неможливо у повному обсязі здійснити врахування та координацію інтересів певної групи суб'єктів суспільних відносин, тоді необхідно надати зазначеним суб'єктам можливість власноруч, наприклад за допомогою укладання угоди, здійснювати упорядкування таких правовідносин, тобто використовувати такі способи правового регулювання як диспозитивні; при написанні законопроектів повинні обов'язково враховуватися результати попередньо проведених соціальних опитувань, які здійснювалися із головною метою – з'ясувати ступінь відповідності майбутнього нормативно-правового акту інтересам адресатів, тобто членів суспільства, в інтересах яких вони власне й створюються.

Забезпечення стабільності правового регулювання означає наступне: категорично неприпустимою є часта зміна законодавства під патріотичним гаслом його удосконалення; проведення змін у правовому регулюванні повинно бути обгрунтованим та відбуватися у таких випадках, а саме: поява нових, досі не урегульованих нормами права суспільних відносин; виявлення суперечностей та проталін у правовому регулюванні, через неналежну регламентацію відповідних питань та процедур; втрата чинності нормативно-правового акту або рішення суду, у яких містилися норма права; темпоральні зміни вимог та потреб суб'єктів права в частині змісту правового регулювання суспільних відносин.

Обов'язкове врахування в процесі правотворчості, а відповідно й правового регулювання однієї із базових ознак правовідносин – системності означає наступне: при здійсненні правового регулювання слід розуміти, що правовідносини, які складають предмет правового регулювання, взаємодіють між собою, є взаємопов'язаними та взаємообумовлюють одне одного, тобто повинні розглядатися як певна система; при здійсненні законотворчої діяльності необхідно обов'язково враховувати системний характер правових норм.

Список використаних джерел:

1. Власенко Н.А., Назаренко Т.Н. Неопределенность в праве: понятие и содержание / Н.А.Власенко, Т.Н. Назаренко // Государство и право. - 2007. - № 6. - С.7.
2. Мальцев Г.В. Социальные основания права / Г.В. Мальцев. - М., 2007. - С.743.
3. Малько А.В. Стимулы и ограничения в праве / А.В.Малько. - М., 2004. - С.22-23.
4. Тихомиров Ю.А. Обеспечение правотворческой деятельности / Ю.А. Тихомиров // Общая теория государства и права. Академический курс в 3-х т. - Т 2. - М., 2007. - С. 409-410.

Захист прав людини і правоохоронна діяльність

Білас А.І., здобувач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС
Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор Камінська Н.В.

Правоохоронна діяльність – надзвичайно складний та суперечливий соціальний феномен і різновид соціальної діяльності, який значною мірою визначається рівнем розвитку суспільства, рівнем свідомості і правосвідомості людини, змістом і характером її правових переконань. Це здійснювана на основі Конституції та в межах наданих повноважень нормативно та